

Szerkesztési iroda,
hová a lap szellemi részére vonatkozó közlemények küldendők: fő-utca 186. szám.

Kiadó hivatal:

Nagy Ferenc könyvkereskedése, hová az előfizetési pénzek, hirdetések, hirdetés-díjak és reclamatiók küldendők.

BÉKÉS

POLITIKAI ÉS VEGYES TARTALMU KÖZLÖNY.

Hirdetések felvételnek: Gyulán a kiadó hivatalban; Pesten: Lang Lipót nemzetközi hirdetési irodájában (Erzsébetér 9. sz.) Továbbá Neumann B. (Kigyó utca 6. sz.), és Singer Sándor (3 korona utca 5. sz.) hirdetési irodájában. — **Hirdetési díjak:** Három hasábos Garmondsor háromszori hirdetésnél 5 kr. Terjedelmes vagy többször megjelenő hirdetések kedvezőbb feltételek mellett vétetnek fel. — Kincstári illeték minden egyes beiktatásért 30 kr. — A „Nyiltér”-ben a 3 hasábos Garmondsor díja 15 kr.

Megjelen

hetenként kétszer, vasárnap és csütörtökön.

Előfizetési feltételek:

Helyben házhoz hordással, vagy vidékre postán

egész évre . 6 frt —
fél „ . 3 frt —
negyed „ . 1 frt 50

Kéziratok nem küldetnek vissza.

Békésmegye bizottmányának marc. 20. és folytatva tartott közgyűléséből.

(Vége.)

Felhozatván, hogy Pál József szarvasi járási esküdt és tiszteletbeli szolgabíró már huzamosabb idő óta oly súlyos beteg, hogy közeli felgyógyulása alig remélhető s e miatt a járási tisztség teendőiben hátramaradás mutatkozik: e nehézségeknek a közszolgálat érdekében szükségessé válása tekintetéből, nevezett esküdt és t. szolgabírónak egy rendszeres fizetéssel ellátandó egyén általi helyettesítése határozatik, s ezen helyettes tiszti állomásra, főispán ur ajánlatára, Plavec György ügyvéd megválasztatik.

Gyula város tanácsa, a sertéshizlalásnak hatósága területén szabályozása tárgyában hozott képviselői végzést, jóváhagyás végett bemutatja. — A megye közönsége a sertéshizlalásnak Gyula városában mikénti gyakorolhatását még 1869-ik évben keletkezett végzésével akként szabályozván, hogy a város belterületén a tömeges hizlalást megszüntette és a csupán házi szükségére való sertések számát 20 darabban állapította meg: minthogy azon tekintetek, melyek a kérdéses határozat hozatalát szükségessé tevők, most is fenállanak, a megye e határozatának megszüntetését vagy bármilyen részbeni módosítását indokoltnak nem látja, sőt azt teljes épségben ezután is fentartandónak találja, s a mennyiben az idézett határozatban előforduló „belterület” kitétel értelmezése felett eltér-

ések tapasztaltatnak, kijelentetik, hogy a megye „belterület” alatt a városi beltelkek (intravillana) s ekként a városban levő házak és azokhoz tartozó udvarok összeségét, a város utcáival együtt kívánja értetni.

Olvastatott a Pál Dániel Szarvas városi főjegyző s Klenk József törvénybíró s több ottani lakosok között felmerült vizsály megvizsgálásával megbízott küldöttség jelentése. — A megye közönsége az említett városi főjegyző ellen emelt vádakokat alaptalanoknak nyilvánítja, s az illetén alaptalan s a köztisztviselők hitelét és jellemét gyanúsító vádaskodások felett komoly rosszaságát fejezi ki, s bár helyén látná a vádaskodók ellen a tisztí kereset megindítását elrendelni, miután azonban a közgyűlésen jelen volt Pál Dániel főjegyző a rajta elkövetett méltatlankodás megtorlása helyett a kiengesztelés útját választja s elleneinek megbocsátani kész: a megye közönsége is a tisztí kereset megindítását ezuttal mellőzendőnek találja.

A megyei számvevőszék tagjainak szaporítása szükségessé mutatkozván: az eddigieken kívül számvevőszéki állandó tagokul még Keblovsky Lajos, Farkas Béla, Bodoky Lajos és Beliczey Rozsó bizottmányi tagok kineveztetnek, egy uttal az is kimondatván, hogy a számvevőszék megyebizottmányi tagjai esetenkénti működésük ideje alatt egyenkint 4 fitnyi napidíj élvezetében részesíttetnek.

Olvastatott Csongrád megye közönségének levele, melyben Sámson községnek az orosházi kir.

járásbíróhoz célba vett csatolását ellenzi. — Miután a kir. járásbírószék székhelye és illetőségi köre tekintetében e megye érdemleges javaslatát elkészítve az igazságügyi miniszterhez már fel is terjesztette — a megkereső levél most már egyszerűen tudomásul vétetik.

Gyula város képviselő testülete s több gyulai kereskedő, iparos és földész, Gyula városában egy második, és pedig keddi napon tartandó piac engedélyezése iránt folyamodik. — A folyamodvány ajánló felterjesztés mellett a közigazgatási miniszterhez felküldetni rendeltetik.

A csabai népbank elnöksége, a Csaba város területéről a megye alapítványi pénztárába befolyó pénzüsszegeknek az említett népbankba elhelyeztetését kéri megengedni. — A megye tulajdonát képező alapítványi tőkepenzseknek a megye székhelyén kívül eső pénzintézeteknél elhelyezése, a hivatali kezelés tetemes hátránya nélkül eszközölhető nem lévén — a kérelem figyelembe nem vétetethetik; azonban nem lehet észrevétel az ellen, hogy a csabai főszolgabíró, a hivataloskodás körében felmerülő birói letéteményi pénzeket a csabai népbankban helyezze el.

A Kis Péter megye bizottsági tag elhalálása folytán jövedelemadó felszámolási bizottsági tagul a megye részéről Felix Ákos bizottmányi tag megválasztatik.

Orosháza és Tótkomlós községek 1871 évi közmunkaerejüknek saját községi céljakra felhasználását engedélyezni kérik. — Az idej közmunkaerő

TÁRCA.

Emlékjegyzeteimből.

— Kurtics, öt perc! hangzott a mozdonyvezető szava s az Aradnak menő vonat megállott. Magam is erre szándékozván, hely után néztem. Ezen foglalatoságomban ismeretes hang üti meg füleimet: — Kálmán, Kálmán!

Oda nézek s megismerem D. Pista barátomat. Rögtön mellette voltam.

Kölesönös üdvözlés, hogy vagy, mint érzed magad-féle szokásos kérdések után elhelyeztem magamat.

— Hová szándékozol Pista? kérdelem tőle.

— Magam sem tudom barátom. Megyek, mindaddig mig utól nem érem. Ez utóbbi szavakat feltűnő ingerültséggel mondotta.

— Kiről beszélsz?

— Hah, ha utólérem megölöm a gazembert...

— De hát én nem értelek; történt veled valami?

— Gyujts rá Kálmán, mondhatom pompás szivarok. Majd beszélék.

Elfogadtam kínálását s aztán figyelmesen reá néztem, várván elbeszélését.

— Nem szeretem a szóvirágot. Tudod, hogy egyáltalán ki nem állhatok semmiféle poeta-népségét.

Bólintottam; azonban magamban ezt mondtam hazudik a fiu, — mikor még együtt faragtuk a padokat emlékszem, egypár csinos költeményt maga is írt, hanem akkor is megvolt benne a szerénység, hogy nem ostromolta a szerkesztőket minduntalan

szívvérében összevegyült kebelűs honfi hangzatkáival.

— Folytasd kérlek, ennyit szólottam megjegyzésére.

— Tehát mindenekelőtt egy felvilágosítással tartozol nekem: szoktál-e novellákat írni?

Elképedve néztem barátomra. Ilyet még senki sem kérdezett tőlem.

— Én novellákat írni! — szólottam méltó felháborodásban. Pista, ez még gyanunak is nagyon alaptalan.

— Jól van Kálmán, nyugodt vagyok. Csak azért kérdeztem ezt tőled, mert nem szeretném, ha a „Családi kör” hasábjain pár nap mulva saját történetemet olvasnám.

— Kezet nyújtottam neki.

— Ezelőtt, mintegy félévvel — így kezdé Pista barátom elbeszélését, — apámtól levelet kaptam, körülbelül következő tartalommal: „Édes fiam! Az idő kerekét megállítani nem lehet, azon veszem észre magamat, hogy kész öreg ember vagyok. Napjaimban már fiatalabb erőről gondoskodik az ember, kinek erőteljes vállal inkább képesek a gazdaság gondjait viselni. Tudom, hogy a pesti fiatal emberek, kik a város örömeit megszokták, nagyon rossz véleménnyel vannak a falusi élet iránt. Azonban ha apád egyik legforróbb óhaját teljesíteni akarod, úgy a következő hóban haza jösz. Eleget tanultál, korod is elég biztosítékot nyújt arra, hogy önálló ember lehess. Jer azért haza édes fiam, boldog emberré foglak tenni.” stb.

Midőn e levelet végig olvastam bizonyára esz-

méletlenül terülök el különben ruganyos divánomon, — ha épen kétségbeesésemnél dühöm nagyobb mérvben nem jelentkezik.

Én 22 évvel, megváljak Pesttől; hazamenjek egy sáros faluba, a hol ha a szomszéd házig akarok menni, folytonosan egy mentő ladíknak kell nyomomban járni, hogy minduntalan eshető szerencsétlen körülmények között a pocsolólyából kihorgáshassanak! S aztán, még „boldog ember”-re is akarok tenni! Hah, ez utolsó mondat alatt, bizonyosan egy sötét cselszövény szállai lappanganak! Ez alatt nyilván megházasításomat célozta az öreg. Én és megházasodni! Dultam, fultam dühömben. Mit tegyek! Ki mentem az utcára, hogy égő fejem az esti hűs légben egy kissé csillapodjék. A Belez-naykert felé mentem. Zenehang jött füleimbe. Oda oda.. szólék lázasan s gyorsítottam lépteimet. Pár perc mulva egy asztalnál foglaltam helyet. Mi történt azután velem nem tudom, — a „nagy busulás” minden gondolatomnak megakasztotta rendszeres menetét. A másnapot az összetört lélek fájdalomával értem meg. El-el gyáva fájdalom szólék aztán magamban — s a boszura gondoltam. — Én rettenetesnek tartottam azt. Halld miben állott. Apám azt írta, hogy a jövő hóban menjek haza. Csak azért is — hazamegyek holnapután! S azal magam előtt egy sereg contót küldvén banderiumul, a mondott napon csakugyan hazaérkeztem egy csomó adóssággal.

(Folytatása következik.)

mikénti felhasználása érdekében a megye már határozván, nevezett községek kérelmét most már figyelembe nem veheti.

Országgyűlési tudósítás.

Mart. 27-én. A jegyzőkönyv hitelesítettén, elnök bemutatja a beérkezett irományokat, s jelenti, hogy Ócskay Rudolf képviselő betegsége miatt lemondott. Új választás fog elrendeltetni. — Almásy Sándor interpellálja a közl. ministert: miért vannak az állami vaspályánál német szövegű számlák és vevények használatban. Irányi D. a belügyminiszterhez intéz interpellációt egy, az ipar szabadságot állítólag sértő ministeri rendelet és Raspe Henrik elfogatása ügyében. Kiadatik a miniszternek. Felvétetik a napirend: a községek rendezéséről szóló t. javaslat részletes tárgyalásának folytatása. Következik a 34. § a virilis szavazatokról. Vidlickay József nem pártolhatja a virilis szavazatokat, mert a 48-ki álláspontot tekintve hátralépés s a magyar társadalom alapját, a jogegyenlőséget kizárják. Brennerberg Mór a virilis szavazatokat nem tartja szabadelvű, de igen célszerű intézménynek. Csáky Tivadar a kisebbség véleményét pártolja; szintugy Bobory Károly. Török Sándor (soproni) a kormány javaslata mellett, Almásy Sándor ellene szól. Vukovics Sebő úgy látja, hogy akármit mondanak a jobb- vagy baloldaltól, a kormány nézetét nem fogja megváltoztatni; pártolja a kisebbségi véleményt. Rannicher Jakab a különfajú lakosság érdekében nem tartja összeférőnek a virilis szavazatot; Babes Vince szerint ez intézmény a népellenes hatalom nevelésére szolgál. Utána szót emel Tóth Vilmos belügyminister. Párhuzamot von Európa többi országainak községi törvényei és a szényegen levő törv. javaslat közt; utal Belgiumra, a virágzó és alkotmányos monarchiára, hol a képviselőtestület kisebb községekben 7 tagból áll, kik közül hármat a korona nevez ki. És kik választják a belga képviselőtestületeket? Választják azok, kik kis községekben 15 francot, nagy községekben 42 franc egyenes adót fizetnek; nálunk pedig azok választják, kik egyenes államadó fejében bármily csekély összeget fizetnek. Szabadelvűség tekintetében tehát bátran kiállhatjuk a versenyt Belgiummal. B. Simonyi Lajos kisebbségi előadó és Királyi Pál központi előadó, végszóval élnek. Ezután következik a szavazás a kérdéses 34. § felett. Elnök a kérdést föltévé 150 képviselő igennel, vagyis az eredeti szerkezet mellett, 137 nemmel szavazott, távol volt 116. E szerint a virilis szavazat 13 szótöbbséggel fogadtatott el. Következik a 35. §. mely a községi képviselők számát szabályozza. Szavazásra kerül a dolog, a javaslat mellett 72, ellene 76 szavazat nyilatkozott. E § tehát elesett. A 36 és 37. § változatlanul, a 38-ik § módosítva fogadtatik el; elfogadtattak továbbá a 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48 és 49-ik §-ok változatlanul. Ülés vége 2 órakor.

Mart. 28-án. A jegyzőkönyv hitelesítettik. Hodossiu József interpellációt intéz a pénzügyminiszterhez az Erdélyben történt földterhermentesítési fizetések tárgyában. Halász B. határozati javaslatot nyújt be, mely szerint a vadászati törvényt a községi javaslat után első sorban tárgyalassák. Következik a napirend, a községi javaslat. Az 50—58. §-ok változatlanul, az 59. § némi módosítással fogadtatik el, szintugy a 60, 61 és 63. §-ok. A 65. §-nál nagy vita támad a községi előjárás alakításának kérdése felett. Módosítványokat adnak be: Németh Albert, Szontagh Pál, Ormos Sándor és Gonda László. Tisza Kálmán e módosítványokat rendszeresen szerkesztve külön indítványban beadja, mely azután el is fogadtatik. A 66. § szavazással eredeti szerkezetében meghagyatik. A községi tisztviselők fizetéséről szóló 67. §-ra vonatkozólag Tisza Kálmán módosítványt nyújt be, mely elfogadtatik. A 68 és 69. §-ok elfogadtatnak, a 70. §-nál vita fejlődik ki, melyben részt vesznek Simonyi Lajos, Körmeny, Bobory, Nyáry, Majoros, Csiky, Királyi, Tisza L. és Patay. E § fölött a szavazás másnapra halasztatott. A 70—76. §-ok ré-

szint változatlanul, részint módosítva fogadtattak el. Ülés vége 2 óra 10 perc délután.

A párisi lázadás.

A községi választások e hó 26-án minden rendezettség nélkül végbementek a francia fővárosban s 500 ezer választó közzül 200 ezereket adtak be szavazataikat. E hó 29-ről távirják Párisból, hogy a helyzet javul s a forradalmárok elleni ellenállás növekszik. A rendpártiak ismét visszavették a lázadóktól a község-házat, az ottan talált lázadókat elfogták s Versaillesbe küldték, a vonat azonban melyen a foglyok vitettek, Lavalloisban a lázadók által feltartóztatott s a foglyok megszabadítottak. A második arrondissementben 500 lázadó nemzetőr lefegyvereztetett és számos nemzetőr önként csatlakozott a rendpártiakhoz, kik több piacot és utcát s a St-Lazare nevű vasuti állomást hatalmukba kerítették. A 32-ik nemzetőr zászlóalj pedig, megtagadta az engedelmességet a központi felkelő bizottságnak. — A felkelők emissariusokat küldtek Versaillesbe az ottani hadsereg felbujtására, mely 100 ezer emberből áll, s melynek parancsnokságát Saissat tengernagy vette át. A versaillesi nemzetgyűlés zavarát neveli az algieri lázadás is, melynek elnyomására a porosz hadjárat alatt oly gyakran emlegetett Faidherbe és Bazaine is feljárnak szolgálataikat. — Thiers a nemzetgyűlésnek Fontainebleauba áthelyezését készíti elő.

Legujabbak.

A párisi commune (község) marc. 29-én d. u. 4 órakor ágyudörgés közt kiáltatott ki, s új központi bizottság alakult. Ugy látszik Párisban mi sem áll útjában a forradalom lavínájának s a rendpártiak megfélemlítve tétlenül meghuzódnak. Innen magyarázható meg az, hogy a versaillesi távstírgönyök egyre arról beszélnek, hogy „Páris nyugodt.“ Persze, hogy nyugodt, mert hisz a fölkelők urai a helyzetnek, ellenállásra nem találnak s így „nyugalmukat“ ni sem zavarja. — St-Etienne marc. 28-ka óta a forradalmárok hatalmában van, Lyonban és Marsailleben pedig a rendpárt csak a legnagyobb erőfeszítéssel képes magát tartani. — A Versaillesben ülésező nemzetgyűlés mindinkább népszerűtlenné lesz. Legutóbb a legitímisták, orleanisták és a császárság hívei tanácskozást tartottak, mely alkalommal elhatározták, hogy a monarchikus kormányforma lehető gyorsan visszaállítsák. — A marc. 28- és 29-ik közti éjjel a versaillesi uton a nemzetőrök előőrsei és a kormány csapatjai közt puskalövések váltottak. — A kormány tábornokaival tartott tanácskozás után elhatározta, hogy Páris ellen néhány nap mulva támadás intéztesse. — A Jura departementban heves összefutkozás történt a lakosság s a porosz katonaság között; az előbbiekből 3 halott és 13 sebesült, az utóbbiakból 1 halott és 3 sebesült maradt a színhelyen. — Eddig a franciákról szóló hírek.

Az oláh fővárosban, Bukarestben, sem állnak a dolgok kedvezően. Az ugynevezett vöröspártiak eszeveszetten izgatnak, a tanuló ifjuság is kezd háborogni, s nagy népcsődulések vannak. Jassyban is nagy izgatottság uralg.

A német birodalmi gyűlésben vajudó pártalakulásokból nem sok jót jósolnak a szabadelvűség sorsára nézve. A jó németek diadalmárukban s egyesülésük feletti örömeikben, ugy látszik, egészen megfeledkeznek a szabadságról. Vagy tán nem is ismerik, hogy oly keveset törődnek vele. A birodalmi gyűlésnek a császárhoz intézett feliratában e szó „szabadság“ csak egyszer fordul elő; illőbb lett volna ezt is kihagyni.

Oroszába mart. 28. 1871.

Sajátságos az alföldi nép nagy részének azon elfogultsága, miszerint nem csak maga idegenkedik a fatenyésztéstől, hanem mások ültetvényeit is, részint könyelmű pajkosság, részint megrögzött rossz akaratból rombolja, pusztítja.

Általános a panasz a tűzi- és szerszám-fa drágasága s a nemesebb, élvezhetőbb gyümölcsfajok hiánya miatt: hanem azért csak ültessen fát, a kinek tetszik; mi majd meglopjuk földünköt a trá-

gyát s készítünk belőle a fánál is drágább tüzelőt; szerszám-fát majd hoznak az oláhok; gyümölcsöt pedig majd cserélünk buzán, — csak teremjen.

Kockáztassuk a kérdést: vajjon nem lenne-e jobb, nem lenne-e hasznosabb, ha a trágyával a földet termékenyítenők, mely csekély kis fáradság mellett tüzfát is adna? — nem lenne-e jobb, ha a sikeresen tenyésző ákác, kőris és szilfa, azonkívül, hogy olcsóbb szerszám-fát szolgáltatna, még pénzünket sem vinnék el az oláhok? — nem lenne-e jobb, ha némi kis szorgalom mellett, a magunk által termesztett jobb és ízletesebb gyümölcsön kívül a buza is a zsákban maradna?

Hogy a fatenyésztést gátló elfogultságok, előítéletet szigorú rendelet s kényszerítő erőszakkal sikeresen kiirtani nem lehet: azt tanúsítja a faültetés azon szomorúan neveléses parodiája, melyek az ötvenes években szemlélői voltunk.

Egymást érték a keményebbnél keményebb rendeletek, ígérve pénz- és testi büntetést annak, a ki különösen az utakra ültő földjeit be nem fásítja, és annak is, a ki az ültetvényeket megsérti.

A rendesen nagyon is rövidre szabott ültetési határidő kitűzetett; a szegény nép fizetni nem tudott, a botozás és börtöntől pedig tisztes távolban ohajtva maradni, gondolta magában: ha már épen „muszáj“ — tán mégis jobb lesz azt a botot, melyel még meg is verhetnének, elültetni s neki is ment aztán s nyakrafőre dugdosta le a botot, piszkafát, kapanyelet, közbe közbe gyökeretlen, elcse nevezült fácskákat is.

Az érdemes községi előjáróság jelentést tett a tekintetes járásbíró urnak, hogy a faültetés bevezetett; járásbíró ur, illő napidíj mellett, végig kocsikázott az uton s magas meglepéssel szemlélve a fényes eredményt, hivatalos tisztelettel jelentette felsőbb helyre, hogy a kegyelmes rendeletnek elég tétetett; ott pedig az illető hivatalnok jóhiszeműen utána jegyezte a rendeletnek: „erledigt“.

Jöttek azután a suhancok, hogy a botot, piszkafát és a kapanyelet visszavigyék eredeti rendeltetésük helyére; ha pedig egyik másik fácska valami csudálatos módon megeredni s hajtani merészkedett, annak sarjadni indult ágait kegyetlenül ledorongolták.

A ki tán, ebben kételkednék: kísérje figyelemmel az alföldi utak mellékeit; — ott ugyan fát minél kevesebbet talál, de láthatja a beomlott gödrök nyomait, melyek szomorúan hirdetik, hogy ott valaha csakugyan valami fafélének kellett lenni.

Nem erőszakos rendeletek, hanem célszerű oktatás, felvilágosítás, buzdító jutalmazás és mindekelőt gyakorlati példaadás által kell a népre hatni, hogy e részbeni előítéletétől, elfogultságától szabaduljon. Ehez azonban türelem kitartás kell.

Lehet, hogy első alkalommal elfordul tőled; másodszor már meghallgat; azután egy nagyot gondolkodik s végre ráfanyalodik, hogy mégis jó lenne azt a faültetést megkísérteni s ha egy kis sikerét látja, ültet azután kényszerítés nélkül is s még a szomszéd uramat is rábeszéli az ültetésre.

A mi pedig a gyakorlati példa adást illeti: lehet, hogy egy két oltványodat kitörök, — és az kár; vagy ellopják: az csak neked kár, különösen, ha szépen elültetik és gondosan ápolják; — lehet, hogy fáradsággal nevelt oltványod első gyümölcsét más eszi meg: még az sem nagy baj; — a ki azt meg izleli, előbb utóbb maga is gyümölcs-fát tenyészti.

A célszerű fatenyésztés és gyümölcs nemesítés körüli oktatást s utmutatást illetőleg, gyakorlati szempontból indult ki a földmivelés- ipar- és kereskedelmi miniszterium, midőn az ország különböző vidékeire ugynevezett m. k. vándortanárokat küldött ki a végre, hogy a fatenyésztés s gyümölcs nemesítés körüli eljárásra nézve elméleti és gyakorlati oktatást, utmutatást adjanak s általában az ügyet a néppel megkedveltessék.

E végett jelent meg folyó hó 25-én Oroszában, Fendt Antal, m. k. vándortanári ur s a község fás kertjében egypár órai előadást tartva, másnap sietve tovább utazott.

Midőn a miniszterium ezen közhasznú intézkedé-

sét egyrésztől méltányoljuk: legyen szabad másrésztől ezen intézkedésre nézve egypár szerény észrevételt tennünk.

Nem tudom, az ország más vidékein mennyire terjed a vándortanárok munkaköre: de azt tudom, hogy Fendt Antal ur hatásköre annyira terjedelmes, hogy szép hivatásának, az idő rövidsége miatt kellő sikerrel megfelelni, teljes lehetetlenség. A fáultetésnek s a gyümölcs nemesítésnek megvan a maga kiszabott időköre, melyen kívül a gyakorlati utmutatásnak okvetlen el kell maradnia s csak is az elméleti oktatás alkalmazható; — pedig e kettő oly szoros kapcsolatban van, hogy ezeket elkülöníteni nem célszerű.

A folytonos beszéd a tüdőt, a folytonos ültetés, metszés, oltás a szemet és kezet nagyon is igénybe veszi s a közügy érdekében nem ok nélkül kérének több tanárt, egynek egynek kisebb területet és hosszabb időt. És nem lenne-e célszerű, ha az illető tanárok nemesebb fajú oltó galyakkal is ellátatnának, különösen oly vidéken, a hol az ilyenekben nem igen lehet válogatni?

Általában a fatenyésztés, különösen pedig a gyümölcsnemesítés körüli jó szándékot illetőleg, Orosházán a lendület már megvan, melyet kiválólag a már elhalt s ma is sokak által tisztelettel emlegetett Pukánszky József, volt nyugalmazott százados s fáradhatlan pomolog indított meg, méltó követőkre találva a békésmegyei gazdasági egyesület által is nagy ezüst éremmel kitüntetett s aranyokkal jutalmazott Dénes Andrásán kívül, Nákó Döme urban és többekben.

Most már ezen lendületnek támogatása s a fatenyésztési kedvnek élesztése a feladat megoldására lennének hivatva a vándortanárok, ha elegendő idővel rendelkezhetnének. — Ez azonban legalább Orosházán, nem történt.

Fendt Antal ur idejött minden előleges h iradás nélkül s azon néhány ügybaráttal, kiket az idő rövidsége miatt hirtelenében értesíteni lehetett, kiment a községi kertbe s ott, a jelen voltak szerint igen érdekes és tanulságos előadást tartva, azonnal tovább utazott, mert igen is rövid ideje így volt szigorúan kiszabva.

A kik őt láthatták és hallhatták, sok szépet és dicséretes mondanak tárgyavatott oktatásáról a figyelmet lekötő, értelmes és folyékony előadásáról s a gyakorlati kezelés gyorsaságáról s biztosságáról.

A fatenyésztés s gyümölcsnemesítés iránt érdeklődők sokkal nagyobb része csak akkor értesült a dolgról, midőn a tanár ur már elutazott s épen ezek közohajtásának adunk kifejezést, midőn Fendt Antal urat e lapok utján tisztelettel felkérjük, hogy hacsak teheti, Orosházán mielőbb megjelenni, arról minket eleve értesíteni s a számos ügybarátok körében elméleti előadása s gyakorlati utmutatása által a már megindult lendületet erősíteni s az érdeklődést élesztetni sziveskedjék.

Legyen szabad az igentisztelt tanár urat biztositanunk, hogy a szép számú ügybarátok őszinte szívesseggel fogják őt körükben üdvözölni.

Torkos Károly.

Igazgatói jelentés

a békésmegyei takarékpénztár 1870-ik vagy is 7-ik ü zlet évének, valamint a hozzátartozó békési és orosházi fiók 2-ik évi üzletének eredményeiről. (Vége.)

A c) alatti üzleti kimutatás szerint az 1870. évi bruttó jövedelem volt 94,924.94 ezen összegből ugyancsak a c) tábla szerint a betevők tőkéik után kamatba; — továbbá kezelési költség, adó, bélyeg, lakbér, napibiztosi díj és egyéb ott kimutatott költségekre fizetett 61,981.67 mely összeget a fenti bruttó jövedelemből levonván fenmarad a kimutatott tiszta haszonként 32,043.27

Ezen tiszta haszonból a kölcsönök utáni üzletre esik 24,892 frt 8 kr, az érték-papírok eladásából nyeresémmel pedig: 7151 frt 19 kr. Eredetileg mint a mérleg a) tábláján látható érték-papír nyeresémmel 14,763 frt 72 kr, fordul elő; — a c) tábla vagy is a jövedelem kimutatásában pedig

érték-papír nyeresémmel tétel alatt csak 7151 frt 19 kr. — Hogy a tiszta haszonnál mért nem vétetett mind a 14,763 frt 72 kr? — ennek magyarázata azon körülményben keresendő: hogy a magyar ipar-papírokban több éven át szenvedett károk még fenmaradt nagyobb részét t. i. 7612.53 a mutatkozott érték-papírok ez évi nevezetes hasznából, — legidősebbben, — és legkönnyebben lehetett, és kellett is végkép leírni, — kiegyenlíteni, — hogy már most sem nem a névleges, se nem a vétel ár szerint, — de valósággal az 1870 évi dec. 31-én hivatalosan jegyzett adott árfo lyam szerint jöhessenek számadásba. — És e művelet után örömmel jelenthetem — hogy intézetünk birtokában, egyetlen papír sincs immár, — mely meg ne érné azt az árt, — melyben a mérlegbe felvétellett.

Ezen kimutatott tiszta haszon miként leendő felosztására vonatkozólag — az igazgató választmány indítványa folytán bátor vagyok javaslatba hozni:

1-ör. Minden egyes részvény után adassék kamat és osztalékul 20 frt és így 1000 részvény után 20,000.—

2-ör. Minthogy a tartalék tőke az alapszabályok szerint 20,000 frt-ig kiegészítendő; — a mérleg b) táblája szerint pedig eddig már 17,390 frt 41 krt tesz: fordítások a végkiegészítésére a még hiányzó 2609.59

3-ör. Az igazgató rendszeresítve megszabott évi tisztelet díja 1200.—

4-er. Az al igazgatónak a két fiók-pénztár fenállása óta jutott tágasb és terhesb munka-körhöz képest, — már a múlt évi közgyűlés hajlandónak mutatkozott róla a napi díjazáson kívül — kedvezőbb viszonyok közt másképp is gondoskodni, — ehhez képest az igazgató választmány a most kimutatott nevezetes tiszta haszonból az igazgatónak az 1870-ik évre 400 frt tisz. díj utalványozását a közgyűlésnek ajánlani helyén, és idején látja.

5-ör. Az előbbi pontnál hangsúlyozott nevezetes tiszta haszon a részvényosztalék érezhető csonkítása nélkül megengedvén a kezelő tisztviselőknél is a különleges és kivételes jutalmaztatását, — minden innen máskorra vonható következtetés nélkül, — indítványba hozza az igazgató választmány miszerint a 3 központi tisztviselőnek fejfenként 200 frt összesen 600 frt; az orosházi pénztárnoknak 100 frt jutalom adassék. — A békési pénztárnoknak pedig — azon oknál fogva — mert az általa teljesített munkához, és a központi fizetésekhez mérve eddigi 400 frt kellő arányban nincs, — állandó fizetését 200 frtal emelni, — s ezenkívül még kivételképp a lefolyt 1870-ik ü zlet évre 300 frt jutalmat részére megszavaztatni, indítványozza az igazgató választmány.

6-ör. Végre a központi hivatal szolgának 50 frtot.

Mielőtt a jótékony célokra fordítandó adományokra áttérnék, van szerencsém jelenteni: miszerint az igazgató választmány a t. közgyűlés jóváhagyása reményében a szerencsétlen francia sebesült foglyok részére 200 frtot utalványozott, mely összeg a „Békés” szerkesztősége útján a Pesten létező francia consulnak el is küldetett, kérem a t. közgyűlést méltóztassék ez összeget előzetesen tett kifizetését utólag jóváhagyni;

Ezt előre bocsátva van szerencsém az igazgatói választmány nevében javaslatba hozni, többféle jótékony célokra szánt összegeket u. m. Az intézeti nyugdíj alapra 1500.—
A gyulai nőegyletnek 100.—
A „ közös iskolákra itt kez. 200.—
A „ rajziskola alapító szaporítására 100.—
A gyulai museumnak felszerelésre 56.48
a „ távirtda költség pótlására felajánlott évi 25.—
a békésmegyei gazd. egyesületnek mint alapító tag 105.—
a pesti vakok intézetbeni ágy alapításra itt kezelve 200.—
a Balatonfüreden építendő „Szeretet házra” 100.—
a békési tápintézetnek 100.—

orosházi koldusházra 50.—
„ szegény gyermek tankönyv vételre 50.—
az ág. és hely. hitval. országos árva egyleti 24 db. sorajegy 7.20

Az eddig elősorolt kiadások után a 32,043 frt 27 kr tiszta haszonból elosztásra még fenmarad 3990 frt, — mely összegből 3540 frtot az igazgató választmány a részvény tőkének százezer forintig leendő szaporítására indítványozza az intézeti 73 db. részvény osztalékával együtt fordítani oly módon: hogy ugy ezen összeg 5000 frt mint az évenként alapszabályilag ide fordítandó többi summak is betéti könyv mellett takarékpénztárilag kezeltesse mind addig, — míg 50 ezer frt-ig fel nem szaporodnak, — a midőn az első alakuláskor már befizetett 50 ezer forinthez oda csatolva az alapszabályilag megrendelt százezer forint részvény-tőkét teljesen ki fogják egészíteni; — hogy akkor az ideiglenes részvényeknek eredetiekre leendő — általánosan óhajtott átváltoztatása kifogás nélkül megtörténhessék; — továbbá fenmarad még tiszta haszon 450, frt mely összeg — ha a közgyűlés annak hová fordítása iránt másképp nem rendelkezik — mint ilyen az 1871-ik évi nyeresémmel számlájára jegyeztetik.

Beszámolván az 1870-ik évi üzlet eredményéről, van szerencsém bemutatni az 1871-ik évre szóló és a számvizsgáló küldöttség által előlegesen meg bírált és helyeselt költségvetést 2. 3. 4. alatt mel lékelve, és pedig:

Gyulán 6326.64
Békésen 1238.77 felemeléssel 1438.77
Orosházán 1215.77

Jelentésemet így egybe foglalván, bátorodom kérti a t. együletet méltóztassék az előterjesztés tárgyainak és indoklásainak tekintetbe vételével a következőkre határozni:

1-ör. A múlt 1870-ik évi üzletnek a számvizsgáló bizottság által megvizsgált és helyesnek talált számadásairól, és mérlegéről tudomást venni, és azokra nézve az igazgatóságot és a pénztári tisztséget a további számadás terhe alól felmenteni.

2-ör. A kimutatott tiszta haszon hová fordításáról rendelkezni.

3-ör. A jótékony adományokra nézve határozni.

4-er. Az 1871. évi költségvetést megállapítani.

5-ör. Az 1871. évi számadások megvizsgálására egy bizottságot Gyulára, Békésre, Orosházára, kinevezni.

6-ör. Az igazgató választmányba nevezetesen: Gyulán 30 tagot, Békésen 10, Orosházán 10 részvényes tagot választani.

Végre 7-er. Méltóztassék a jegyzőkönyv hitelesítésére egy küldöttséget kinevezni.

Kelt Gyulán 1871. márc. 18-án.
Erkel Rezső
igazgató.

Ujdonságok.

— **A közlekedési ministeriumban legközelebb tanácskozás tartott azon vaspályavonal érdekében, melyet egy vállalkozó társulat Miskolctól Püspök-Ladányon át Békés-Csabáig akar építeni.** A terv ki fog adatni a vasutépítészeti igazgatóságnak műszaki felülvizsgálat végett.

— **A műkedvelői előadás, mely legközelebb a helybeli nőegylet javára rendeztetett, 263 frt 60 kr bruttó bevételt eredményezett, melyből a 95 frt 32 kr kiadás levonván, a tiszta jövedelem 168 frt 28 kr-át tesz.** Felülzárókat tettek: özv. gróf Wenckheim Józsefné 10 frt, N. N. 10 frt, Popovics Elek kétegyházi jegyző 4 frt, N. N. 1 frt, Reök István 1 frt, melyek a fentebbi jövedelemben beszámítottak. — Tekintve azt, hogy a szinpadi díszleteket csaknem egészen újból kellett készíttetni s ez már magában is tetemes kiadást igényelt, az eredmény szépnek mondható.

— **A szarvasi „önképző kör” Eötvös ünnepeiről — írja a „Föv. Lapok” — oly elkésett tudósítást kaptunk, hogy annak részleteit ma már nem említhetjük.** Volt emlékbeszéd, fölolvadás, szavalat, s végül a kör jeles elnöke: Zsilinszky Mihály tanár arra buzdította az ifjúságot, hogy b. Eötvös szelleme és munkássága példányul lebegjen előtte.

— **Mult vasárnap Csabán egy Csüri Mihály nevű gyulai ember a vasuti kocsik közé kerülven,**

oly mérvű sérüléseket kapott, hogy néhány óra múlva megszűnt élni.

— **A napokban** egy két hetes csecsemő hullóját fogták ki itt Gyulán a város közzepén a Körösből, de a megírt hivatalos vizsgálat még nem vezetett a lelketlen tettes nyomára.

— **Follinus János** aradi szinigazgató társulataival májusban ismét ide Gyulára jön, s ez iránt már folyamodott is az itteni főszolgabíróhoz. Azt hisszük a közönség örömmel veszi e hirt, melynek teljesülése — reméljük sok kellemes estét biztosítand számára.

— **Szerkesztőségünk** beküldetett a „Kis Ujság” című gyermeklap néhány száma. Szerkesztő Dolinay Gyula ügyesen és tartalmasan, képei sikerültek s így nem marad egyéb hátra, minthogy azt a szülők és gyermekbarátok meleg pártfogásába ajánljuk. Előfizetési ára egész évre 4 frt fél-évre 2 frt, negyedévre 1 frt. — Továbbá: „A fatenyésztés.” Olvasókönyv a népiskolák használatára, írta Lukácsy Sándor, kiadja a földmívelésipar- és kereskedelmi m. k. ministerium. Ára 40 kr.

— **A helybeli tornaiskolában** a tornázás f. évi ápril 1-én megkezdett, erről az egyleti tagok ezennel értesítettek. Egyszersmind felhívottnak az illető szülők, kik fia vagy leánygyermeküket taníttatni kívánják, hogy azokat az egylet titra Schmidt József úrnál bejegyeztetni sziveskedjenek. — A tandíj egy gyermektől havonként 50 kr. **Az egyleti igazgató.**

Gazdászat, ipar és kereskedelem.

„Az Anker” élet- és járadék biztosító társaság 1871-ik év február havi üzlete kimutatása. Benyújtva lón összesen 615 különböző bevallás 782.261 frt bizt. összeggel, melyek alapján kiállított 656 kötvény és pedig: halálesetre 390 drb. 555.236 frt, és 266 db. 211.554 frt életesetre. Az összes havi bevétel térszen: 191.061 frt 68 kr. ebből halálesetre 96.850 frt 02 kr. és különböző életesetre 94.211 frt 66 kr. jutott. Volt halálesetekért fizetett a társaság februárhóban: 23.250 frt 34 kr.

Az ezen évben benyújtott 1354 bevallásból 1351 db. 1,721.219 frttal elfogadtatott; a melyek bizt. díjakban, és életeseterei betétekben összesen: 419.678 frt 03 kr. eredményeztek.

1871-ik év januártól február végéig halálesetek után fizetett az „Anker” 38.948 frt 18 krt, mely összegből Magyarország 13.000 frt felül részesült.

Szerkesztői üzenetek.

T. K. Ielkész urnak Oroszáján. A küldött cikket mai számunk hozza. Köszönet érte, s reméljük, hogy becses közreműködésére ezentul is számot tarthatunk.

Cset Káka, Pest. Lapunk mult évi folyamában a kérdéses fürdőhelyet részletesen ismertettük, s így ismétlés elkerülése végett a tárcacikket kénytelenek vagyunk félretenni.

Kiadó tulajdonos és felelős szerkesztő:
Hajóssy Otto.

HIRDETÉSEK.

April 1-en török sorsjegyek, april 15. 1864., máj. 1. braunschweigiak május 15. magyar sorsjegyek jun. 1. 1864. 1839., török sorsjegyek, jun. 1. meiningeniak, aug. 1. török braunschweigi sorsjegyek.

A legjobb és legajánlatraméltóbbat nyújtja
az általunk rendezett

Sorsjegytársaság

A) 52 db. sorsjegyre
melyek a legnagyobb nyereséggel és évenként 23 huzással bírnak. — Ez áll a következő sorsjegyekből:

5 db. 100 frtos magy.	díjsorsjegyből főnyer.	250,000, 200,000 frt
1 db. 1/3 1839-ki Rothschild	„	300,000, 280,000 frt
20 db. braunschweigi 20 talléros	„	80,000, 50,000 tal.
5 db. 100 frtos 1864-ki	„	220,000, 500,000 frt
1 db. 400 frankos török	„	600,000, 300,000 frk
20 db. száz-meiningeni	„	40,000 forint

tehát majdnem minden hónapra 2—3 huzás esik.
Továbbá rendezünk sorsjegytársaságot:

B) 20 db. 3% 400 frankos török sorsjegyekre évenként 6 huzással, főnyereségy 600,000 frank, legkisebb nyerő 400 frank aranyban és 1 db. 1/3 1839-ki Rothschild-sorsjegy.

C) 20 db. 100 frtos magyar díjsorsjegyekre, főnyereségy 250,000, 200,000, frt stb. adómentes, havonkénti 6 frtos részletekben.

Az első 6 frtos részlet lefizetésével mindenki, a 20 résztvevő mindegyike, egy részletjegyet kap, melyen mindazon sorsjegyek foglalják, melynek nyereiből a reá eső részt megkapja; a részletek letételével neki pedig:

A) 1 db. 50 frtos magyar sorsjegy. 1 braunschweigi, 1 százmeiningeni és egy részletjegy az 1839. Rothschild sorsjegyről.
B) 1 db. 400 frankos török sorsjegy, kamatai évenként 2 frank aranyban és egy részletjegy az 1839. Rothschild sorsjegyről.
C) 1 db. 100 frtos magyar díjsorsjegy eredetiben kézbesítetik. — Mindenki egyenként minden egyes társaságba beléphet. — Huzás jegyzékek minden huzás után ingyen küldetnek. — Vidéki megrendelések utánvét mellett pontosan teljesítetnek.

27) 3—6 **Magaziner és Sterk**
váltóháza Pesten, Deák Ferencz-utca 7-dik szám.

Aug. 15. magy. sorsjegyek, sept. 1. 1864-ki okt. 1. török nov. 1. braunschweigi, meiningeni, nov. 15. magy., dec. 1. török 1864-ki, feb. 1. török braunschweigi, feb. 15. magy. mart. 1. 1864. meiningeni sorsjegy.

DEUTSCH TESTVÉREK GYULÁN

(Czinczár házban a városházzal szemben)
ajánlják a n. é. közönségnek dusan felszerelt raktárukat

díszmü és rövid árukkal

nagyban és kicsinyben:

Nagy választéku eső- és napernyöket,
Férfi női és gyermek lábbelieket,
nagy választéku fehérműeket,
Lions, Musselins, himzett Moll és vászon szalagokat,
Betéteket, Blond, Quiper és Valance esipkéket,
Legfinomabb keztüket urak, hölgyek és gyermekek számára.

Valódi tajt pipákat jótállás mellett.

Uti börendöket, kézi táskákat, és női kizitáskákat.
Alpaca evöszközöket és gyertyatartókat,
Selyem rojtokat és pártázatok (Borduren.)
Végre minden ez osztályba vágó cikkeket bámulatos olcsó áron; ugy annyira, hogy bárkivel is versenyezhetünk. 32) 2—3

Az első magyar gyapjumosó- és bizományi részvénytársaság Pesten,

f. évi ápril hó 1-én harmadik nyári idényét kezdi,

átvállal bármily mennyiségü nyírott bőr- vagy timárgyapjut zsiros vagy mosott állapotban, gyári mosásra és bizományi eladásra. A folyton növekvő követeléseknek megfelelőleg, a gyár az új berendezések és javítások folytán, minden 24 órában 350—400 mázsa zsiros gyapjut megmosni képes. E szerint még a legnagyobb tömegek beérkezése idején sem fog bármily gyapjumennyiség 3—4 héten felül mosatlanul maradhatni. A mosott gyapju eladása a legrövidebb idő alatt történik. A mult évi forgalom gyarapodása által (1869-ben 30,000 m., 1870-ben 38,000 m.) 1871-re az árszabást következőkép leszállítottuk:

29) **Mosatási díj:**

hátonmosott gyapjuért netto vámmázásánként	4% frt (1870-ben 5 frt.)
timár-gyapjuért	3% frt (1870-ben 4 frt.)
zsiros-gyapjuért	3 frt (1870-ben 3 frt.)

Mellékdíjak: azaz biztosítási, átvevési és átadási díjak, összesen brutto-mázásánként 10 kr. (1870-ben 20 kr.) Raktározás: az elkészítés után brutto-mázásánként és naponként 1/2 kr. (1870-ben 1 kr.) Eladási százalék: a brutto-bevételből 1%, és ha ügynök eszközli, 1/2% Courtage. Zsákok: a mosott gyapjuhoz általunk adatnak és a legolcsóbban számíttatnak, a piszkos gyapjuval érkező zsákok visszatadnak. Előlegezéseket olcsó kamat mellett adunk mihelyt a gyapju beérkezett, egyszerű írásbeli megkeresésre, szerződésekre is adunk előlegeket. Tervsorozatok kívánatra bérmentesen küldetnek.

(Utányomás nem díjaztatik.)

AZ IGAZGATÓSÁG.